

Reactie duurzame energiesector op afwegingskader grootschalige batterijopslag Flevoland

De duurzame energiesector (bestaande uit de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE), Holland Solar, Energie-Nederland, NedZero en Energy Storage NL) waardeert de inspanningen van de provincie om een afwegingskader te ontwikkelen voor grootschalige batterijopslag, zoals beschreven in het document *Uitgangspunten afwegingskader grootschalig batterijopslag*. Het belang van batterijopslag voor de energietransitie is evident: het heeft de mogelijkheid netcongestie te verminderen en daarmee huishoudens en bedrijven aan te sluiten op het stroomnet. Ook biedt opslag flexibiliteit en zorgt het ervoor dat fossiele centrales minder vaak bij hoeven te springen. In Nederland is niet voor niets al voor meer dan 34 GW aan opslagcapaciteit aangevraagd. Dat is 1,5 keer de capaciteit van alle zonnepanelen in Nederland.

We nemen graag de gelegenheid aandachtspunten mee te nemen over de juridische en operationele implicaties van het voorgestelde kader. Daarnaast doen we een constructieve suggestie om de coördinatie te verbeteren en de wettelijke bevoegdheden van alle partijen te respecteren.

1. Juridische beperkingen van energetische toetsing

Het document stelt dat de juridische mogelijkheden voor het verankeren van een energetische toets in het omgevingsbeleid nog worden onderzocht (pagina 2). Wij benadrukken dat overheden, inclusief provincies en gemeenten, wettelijk beperkt zijn tot het beoordelen van de invloed van batterijopslagsystemen op het elektriciteitsnet in termen van ruimtelijke clustering en ondergrondgebruik, zoals vastgelegd in de Elektriciteitswet 1998 en de aankomende Energiewet. Pogingen om bredere energetische criteria op te nemen in het afwegingskader (pagina 3) riskeren de verantwoordelijkheden van netbeheerders te overschrijden, die exclusief verantwoordelijk zijn voor netbeheer en congestiebeheer. Gemeenten hebben geen bevoegdheid om op deze terreinen te sturen en moeten zich beperken tot ruimtelijke inpassing. Om hierover geen misverstanden te laten ontstaan, stellen wij voor dat de tekst van het afwegingskader expliciet stelt dat het kader deze wettelijke grenzen respecteert.

2. Technische verantwoordelijkheid bij netbeheerder

Het document suggereert dat batterijen zonder goede inpassing kunnen bijdragen aan netcongestie, met name bij afnamecongestie (pagina 3). Hoewel dit technisch mogelijk is, is het belangrijk te onderkennen dat uitsluitend de netbeheerder verantwoordelijkheid draagt om, via aansluitvoorwaarden en contractuele afspraken, te garanderen dat batterijen congestie-neutraal of -verzachtend functioneren. Overheden hebben geen rol in de technische beoordeling of aansturing van netinpassing. Het is van belang dat hier geen misverstand over bestaat, om de verantwoordelijkheden van netbeheerders niet te ondermijnen.

3. Geen sturende rol in systeemsturing

Het voorstel om een centraal batterijsturingsinstrument in te zetten (pagina 1, 10) wekt de indruk dat de provincie een actieve rol wil spelen in de operationele inzet van batterijen. Dit is problematisch, aangezien het aansturen van batterijen voor netdiensten, zoals frequentie- of

congestiebeheer, tot het exclusieve domein van netbeheerders behoort. Een provinciale rol in systeemsturing is juridisch niet houdbaar en kan leiden tot conflicten met landelijke kaders en netbeheerbeleid. Wij adviseren om dergelijke suggesties uit het kader te schrappen of te herformuleren in termen van faciliterende ruimtelijke randvoorwaarden, zonder sturing op nettechniek.

4. Rol van de RES-regio Flevoland

Een belemmering voor doelgerichte ruimtelijke inpassing is dat gemeenten geen toegang hebben tot actuele, locatiegebonden netcapaciteitsinformatie (pagina 3). Hierdoor is het moeilijk om batterijlocaties te vergunnen in afstemming met de werkelijke netbehoefte. Wij stellen daarom voor om een centrale, coördinerende rol te beleggen bij de RES-regio Flevoland (of eventueel bij de Energy Board, of bij de interbestuurlijke samenwerking SP IPE), als neutrale schakel tussen overheden en netbeheerders. Via deze structuur kan geaggregeerde netinformatie – zonder commerciële of privacygevoelige details – gedeeld worden ten behoeve van ruimtelijke afwegingen. Dit versterkt de regionale afstemming en voorkomt beleidsmatige ruis, in lijn met de NOVI en het Programma Energiehoofdstructuur (pagina 9).

De sector ondersteunt de ontwikkeling van een afwegingskader dat de energietransitie bevordert, mits dit binnen de wettelijke en operationele grenzen van overheden en netbeheerders blijft. In dat kader achten wij de betrokkenheid van de RES-regio Flevoland van groot belang. De RESsen zijn in het leven geroepen om regionale plannen voor de opwek van hernieuwbare energie en de daarmee samenhangende ruimtelijke keuzes gezamenlijk te ontwikkelen, af te stemmen en maatschappelijk te verankeren. De RES fungeert als platform voor samenwerking tussen overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Door de RES-regio Flevoland een coördinerende rol te geven als neutrale schakel tussen provincie, gemeenten en netbeheerders, kan regionale afstemming worden versterkt. En hierdoor kan batterijopslag effectief bijdragen aan de energetische opgaven in ons land, zonder dat congestiebeheer wordt overgelaten aan partijen zonder formeel mandaat.

Wij zetten hierover graag het gesprek voort.

Met energieke groet,

Susanna Stam

Namens de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE),
Holland Solar, Energie-Nederland, NedZero en Energy Storage NL.

Contact: susanna.stam@fme.nl (+31 6 23702583) / regio@nvde.nl

